

ASSIGNATURA:	APLICACIÓ DE LA MEDICINA PREVENTIVA EN L'ATENCIÓ PRIMÀRIA I MEDICINA COMUNITÀRIA
MATÈRIA:	ATENCIÓ PRIMÀRIA. MEDICINA CLÍNICA PREVENTIVA. SALUT PÚBLICA. MEDICINA FAMILIAR I COMUNITÀRIA.
DEPARTAMENT:	DEPARTAMENT DE SALUT PÚBLICA
UNITAT:	MEDICINA PREVENTIVA, SALUT PÚBLICA I MEDICINA COMUNITÀRIA
CRÈDITS TOTALS:	4,5
COORDINACIÓ:	Prof. PATRICIO GARRIDO I MORALES
PROFESSORAT:	Dr. PATRICIO GARRIDO MORALES Dr. JOAN GENÉ BADIA Dra. DOLORS FORET GARCIA Dr. JUAN J. RODRIGUEZ CRISTOBAL Dr JAUME BENAVENT AREU Dra MONTSERRAT BARRERA VILADOT Prof. LLUIS SALLERAS SANMARTI

OBJECTIUS GENERALS

L'assignatura esta orientada a adquirir competències per:

- Prendre decisions clíniques sobre activitats preventives conjuntament amb el pacient considerant les seves necessitats, els seus valors, les seves preferències, el seu entorn familiar i comunitari i l'evidència que aporta la recerca i l'avaluació de serveis.
- Establir una relació amb el pacient que faciliti el que aquest adopti una actitud positiva davant la seva salut.
- Disposar de les habilitats tècniques per avaluar les necessitats de salut de comunitats petites, de famílies i de pacients.
- Acquirir una actitud favorable a la incorporació de la voluntat dels ciutadans en les intervencions sanitàries preventives.
- Establir prioritats en les intervencions sanitàries preventives en l'entorn comunitari i en el de l'atenció primària.
- Entendre la influència de la família sobre la salut i promoure actituds positives en aquest entorn
- Valorar de forma crítica els principals programes preventius de salut que es realitzen en l'atenció primària

OBJECTIUS ESPECÍFICS

Al finalitzar l'assignatura l'estudiant serà capaç de:

- Fer un diagnòstic ràpid de salut d'una comunitat petita incorporant tant les dades objectives com les expectatives dels ciutadans i valorant els recursos socials i sanitaris que disposa.
- Marcar prioritats en les intervencions comunitàries considerant tant les necessitats de la comunitat com l'efectivitat de les actuacions i el seu cost/efectivitat
- Valorar críticament una intervenció preventiva comunitària en l'àmbit de l'atenció primària
- Valorar l'estructura familiar i la seva capacitat de suport als estils de vida saludables
- Empatitzar amb el pacient en el context d'una entrevista clínica preventiva
- Entendre els models de presa de decisions i de suport a la decisió clínica preventiva
- Identificar els beneficis, els riscos i les limitacions de les principals intervencions preventives que es realitzen en l'entorn de l'atenció primària

- Interpretar l'evidència científica disponible sobre l'eficàcia, l'efectivitat i el cost-benefici de les intervencions preventives sobre els principals problemes de salut del nostre entorn.
- Interpretar la evidència científica sobre els programes de salut preventius de l'atenció primària per individualitzar les intervencions al risc específic de cada persona.
- Facilitar informació sobre l'evidència científica disponible sobre les intervencions preventives dels problemes de salut més prevalents de forma que serveixin d'ajut al pacient per prendre decisions sobre la seva salut.
- Disposar d'habilitats per valorar el nivell de conflicte decisonal del pacient en les decisions preventives
- Utilitzar i avaluar estratègies de suport a la decisió per pacients que es troben davant de decisions preventives dificultoses

TEMARI: Classes, Seminaris, Practiques..... detallat i individualitzat

Classes teòriques

1. Intervencions preventives esglaonades en l'individu, la família, la comunitat i en els grups específics de risc elevat.
2. L'atenció preventiva centrada en el pacient. L'anàlisi de les decisions clíniques preventives
3. La Família. Anàlisi de la família. Influència de la família sobre la salut. El cuidador
4. La Comunitat. Diagnòstic ràpid de salut. Necessitats, expectatives i recursos socials i sanitaris disponibles. Els programes de salut. L'avaluació de les intervencions.
5. La presa de decisions compartida amb el pacient. Eines de suport a la decisió compartida de les actuacions preventives. Conflictes ètics.

Seminaris

1. Metodologia per realitzar els treballs de grup.
2. Establir una relació terapèutica en prevenció: identificar les necessitats de salut del pacient, empatitzar, aconseguir una comunicació efectiva i una relació per la presa conjunta de la decisió clínica preventiva
3. Les noves tecnologies i la salut. Internet i els mitjans de comunicació. L'història clínica informatitzada. Compartir informació dins del sistema sanitari.
4. Anàlisi i estudi d'un cas: la prevenció cardiovascular.
5. Anàlisi i estudi d'un cas: la prevenció del càncer en la dona.
6. Anàlisi i estudi d'un cas: la prevenció del càncer de pròstata
7. Anàlisi i estudi d'un cas: salut mental a l'atenció primària
8. Anàlisi i estudi d'un cas: l'atenció domiciliària preventiva
9. Anàlisi i estudi d'un cas: els programes de salut preventius en la infància.
10. Presentació dels treballs de grup per part dels estudiants i discussió general
11. Presentació dels treballs de grup per part dels estudiants i discussió general

Treball en grup i pràctiques

Els alumnes podran escollir temes com:

- a. Realitzar el diagnòstic ràpid de salut d'una comunitat petita
- b. Avaluar un programa de salut preventiu existent
- c. Sintetitzar l'evidència d'una intervenció preventiva de forma que ajudi al pacient a prendre una decisió clínica preventiva o curativa
- d. Analitzar la informació disponible als pacients sobre un tema preventiu a Internet

Que desenvoluparan en grups de cinc tutoritzats en els centres d'atenció primària.

AVALUACIÓ

Contingut

Es valoraran els coneixements, les habilitats i les actituds adquirides per l'alumne tant els continguts teòrics (classes i seminaris), amb la participació activa en els seminaris i en l'elaboració i presentació del treball pràctic.

Procediment

Consistirà en un examen final, en l'avaluació continuada de la participació de l'estudiant en els seminaris i en l'avaluació del treball de grup.

L'examen consistirà en cinc preguntes curtes que valorin els coneixements i les habilitats adquirides tant en les classes teòriques com en els seminaris

Un treball pràctic de grup que presentarà en paper i en un seminari

Avaluació continuada del tutor sobre l'interès i la participació de l'alumne en els seminaris

Criteris d'avaluació

Es valoraran els objectius específics de l'assignatura i en especial els següents aspectes:

- coneixements teòrics sobre l'aplicació pràctica de les activitats preventives a l'atenció primària
- habilitat per buscar informació rigorosa sobre un tema de prevenció a l'atenció primària i presentar-la de forma que el pacient pugui prendre decisions preventives atenent als seus valors i entorn
- habilitat per marcar prioritats sobre intervencions preventives a partir de l'anàlisi de una comunitat
- Adoptar una actitud favorable a la incorporació de la perspectiva del pacient en les decisions preventives
- Capacitat per treballar en equip
- Capacitat per participar positivament en la discussió de casos

Criteris de qualificació final

L'examen suposa el 50% de la puntuació total

El treball de grup el 30% de la puntuació total

L'avaluació continuada de la participació, del interès i de l'actitud de l'estudiant en els seminaris, el 20%

Per aprovar l'assignatura haurà d'obtenir un 60% de la puntuació màxima. S'obtindrà per la suma de cadascuna de les tres parts.

METODOLOGIA DOCENT I RECURSOS D'APRENTATGE

Classes teòriques: exposició durant 45 minuts amb el suport de mitjans audiovisuals, deixant els 15 minuts finals per a la discussió i preguntes

Seminaris: de dues hores. Utilitzaran la metodologia de l'anàlisi i estudi d'un cas per valorar la complexitat del tema i permetre que a través de la discussió els alumnes apliquin els coneixements adquirits en la part teòrica de les assignatures troncales. També s'utilitzaran vídeos i "role playing" per exemplificar y analitzar els aspectes de entrevista clínica i de relació metge-pacient. Els dos últims seminaris estaran destinats a que els alumnes presentin als seus companys el resultat del seu treball de grup. Els treballs presentats seran objecte de discussió general.

El treball de grup: Els alumnes hauran de realitzar un treball en grups de cinc, tutoritzats per un dels professors de la assignatura que hauran de presentar en paper i en els seminaris finals de la assignatura optativa. Els temes que podran escollir son:

- e. Realitzar el diagnòstic ràpid de salut d'una comunitat petita
- f. Avaluat un programa de salut existent
- g. Sintetitzar l'evidència d'una intervenció preventiva de forma que ajudi al pacient a prendre una decisió clínica preventiva o curativa
- h. Analitzar la informació disponible sobre un tema a Internet

Per realitzar el treball podran utilitzar si ho desitgen algun dels següents centres d'atenció primària:

- EAP Casanoves (CAPSE)
- EAP Roselló (CAPSE)
- CAP Montnegre (ICS)
- EAP Travessera (Gesclínic)

REQUISITS D'APRENTATGE

Els alumnes hauran de demostrar una implicació activa en l'aprenentatge, demostrant el seu interès, tant en la teoria com en la pràctica i seminaris, amb l'assistència com a mínim al 75 % de les classes.

Bibliografia

Llibres:

1. Borrell Carrió F. Entrevista Clínica. Manual de estrategias prácticas. SEMFYC Ediciones. Barcelona 2004
2. Contel JC, Gené J, Peya M. Atención domiciliaria. Organización y práctica. Springer Verlag Barcelona 1999
3. Generalitat de Catalunya. Departament de Sanitat i Seguretat Social. Llibre Blanc. Bases per la integració de la prevenció a la pràctica assistencial. Barcelona. Doyma SA, 1993
4. Martín Zurro A, Cano F. Atención Primaria. Conceptos, organización y práctica clínica. Quinta Edición. Editorial Elsevier Madrid 2003

5. PAPPS. Resumen de Recomendaciones Sociedad Española de Medicina de Familia y Comunitaria Barcelona 2003
6. PAPPS Actividades Preventivas en la Infancia y en la Adolescencia Sociedad Española de Medicina de Familia y Comunitaria Barcelona 2004 de Familia y Comunitaria Barcelona
7. Grupo de Trabajo de Prevención Cardiovascular PAPPS Guía de Prevención Cardiovascular en Atención Primaria 2003 Sociedad Española de Medicina. Barcelona

8. Salleras Sanmarti L. Vacunaciones preventivas. Segunda Edición Editorial MASSON SA. Barcelona 2003

Revistes

9. Barca Fernández I, Parejo Miguez R, Gutiérrez Martín, Fernández Alarcón, Alejandro Lázaro G y F López de Castro. La información al paciente y su participación en la toma de decisiones clínicas. Aten Primaria 2004;33:361-7
10. Coulter A. After Bristol: putting patients at the centre. BMJ 2002;324:648-651
11. Elkan R. Et al. Effectiveness of home based support for older people: systematic review and meta-analysis. BMJ 2001; 323: 1-9
12. O'Connor A. Decision aids for patients facing health treatment or screening decisions: systematic review. BMJ: 1999;319:731-4
13. Kinstry B. Do patients wish to be involved in decision making in the consultation? A cross study with video vignettes. BMJ 2000;321:867-71
14. Little, P et al. Preferences of patients for patient centered approach to consultation in primary care: observational study. BMJ 2001;322:468-472
15. Murray S. Experiences with "rapid appraisal" in primary care: involving the public in assessing health needs, orientating staff, and educating medical students BMJ1999; 318: 440 - 444.
16. Murray S A, Tapson J, Turnbull L, McCallum J, and Little A Listening to local voices: adapting rapid appraisal to assess health and social needs in general practice BMJ 1994; 308: 698 - 700.
17. NHS. Patient centered care. <http://omni.ac.uk/browse/mesh/D018802.html>
18. Protheroe J. The impact of patient preferences on the treatment of atrial fibrillation: observational study of patient based decision analysis. BMJ 2000;320:1380-4
19. Ruiz Moral R, Rodríguez JJ, Epstein R. ¿Qué estilo de consulta debería emplear con mis pacientes?: reflexiones prácticas sobre la relación médico-paciente. Aten Primaria 2003;32:594-602
20. Richards T. Partnership with patients. BMJ; 1998;316:85-6
21. Stuck A., Egger M., Hammer A., Minder C., Beck J. Home Visits to prevent nursing home admission and functional decline in elderly people: systematic review and meta-regression analysis. JAMA 2002; 287: 1022-28

Webs

22. Agency for Health Care Research and Quality <http://www.ahrq.gov/clinic/uspstfix.htm>
23. Canadian Task force on Preventive health care. <http://www.ctfphc.org/>
24. Discern. (<http://www.discern.org.uk/>)
25. Ottawa Decision Aids <http://decisionaid.ohri.ca/decids.html>
26. PAPPS. Programa de Actividades Preventivas y de Promoción de la Salud de la Sociedad Española de Medicina Familiar y Comunitaria. <http://www.papps.org/>
27. US Preventive Services Task Force. <http://www.ahrq.gov/clinic/uspstfab.htm>